

Naturhistorie Fra Danmark: Kissemissende-kyndelmisseræve

Sussie Pagh¹

Den 2. februar ved Kyndelmisse holdt jeg parkeret i bilen, sammen med min gode ven Anne Marie, med udsigt til en rævegrav i det sydlige Aarhus. Det var koldt, og bakken, vi sad og kiggede på, var dækket af et tyndt lag sne. Klokkeren var 16.50 og solen netop gået ned, men selvom mørket var ved at sænke sig, kunne vi på grund af sneen stadig sagtens se, hvad der foregik på bakken. Afventende sad vi med en kop varm te i bilen og spejdede mod rævegravene, som lå på bakken. En bil er det bedste skjul der findes. Dyrene er vant til biler, og den skærmer for lyde og lugte fra observatørerne.

Vi havde et par dage forinden været på bakken for at se, om der var aktivitet ved rævegravene. Og det var der. Vi havde besøgt bakken jævnlige gennem vinteren, og først nu her i slutningen af januar var der aktivitet ved gravene igen. Der var tydelige spor ud og ind af hullerne, og lugten gav os ingen tvivl om, at der var ræve som holdt til på bakken.

Vi ventede ikke længe, omkring kl. 17.20 dukkede to ræve op. Da de dukkede op, gik de lidt hver for sig på bakken, men snart susede de efter hinanden i højt tempo. De løb sammen op over bakken og rundt på bakken, den ene efter den anden. Rævene deltes lidt igen, den ene snusede rundt i kanten af et krat øverst på bakken, mens den anden åbenbart havde så meget in-

destængt "kåthed", at den måtte kaste sig over en stor græstot. Den hoppede oven på græstotten og gav den en ordentlig rusketur og trimlede rundt, mens den holdt fast med munden i græsset. Det så ud som om den legede med en anden ræv. Vi blev faktisk et øjeblik i tvivl om, hvorvidt der var en tredje ræv. Men det var en stor græstot, som fik bank. Ræven ved græstotten løb op til ræven på bakken igen, og de fulgtes ad, igen i højt tempo op på marken bag bakken og forsvandt. Oplevelsen tog vel kun få minutter, men som altid, når man betragter ræve, føltes det som om oplevelsen varede længere. Det er intense minutter.

Vi tog lidt mere te. På grund af sneen kunne vi stadig se, hvad der foregik på bakken, selvom man nu skulle koncentrere sig for at skelne mellem, det man tror man ser, og det der faktisk sker. Ca. et kvarter senere dukkede rævene op igen, stadig i højt tempo efter hinanden, ned over bakken. Formentlig hannen efter hunnen. Rævene stoppede lidt op. Den ene løb langsomt op af bakken mod graven og ind i krattet, mens den anden løb langs bækken ved bunden af bakken. Rævene kom således lidt på afstand af hinanden, ca. 100 m. Pludselig kunne vi høre ræven ved bækken komme med rullende, hæse strubelyde. Lydene kom nogle gange med jævne mellemrum efter hinanden. Sandsynligvis kaldte hanræven på hunræven. Jeg har ofte set hanræve og

hunræve sammen, og ofte har hannen en "løftet" kropsholdning. Det var netop hvad ræven ved bækken havde, da den kaldte. Halen var løftet lige bagud og hovedet holdt højt.

Ræve kan sige mange forskellige lyde, og ofte kan man høre dem kalde med langtrukne inderlige kald. Men dette kald var mere afdæmpet, sikkert fordi hunnen var inden for rækkevidde. Begge ræve forsvandt for os i mørket, og vi sad tilbage med et smil og en dejlig fornemmelse af, at have fået et kort og uforstyrret indblik i rævenes privatliv.

Der er ingen tvivl om, at vi havde været vidner til indledningen til parring. Rævene parrer sig netop fra slutningen af januar til midten af februar, og det er på denne tid af året faktisk allerede fra slutningen af december, at man kan høre dem kalde på hinanden en kold vinteraften. Ser man den engelske kriminalserie "Barnaby", kan man høre, hvordan en karakteristisk rævelyd lyder, for der bruges den nemlig, når det skal være særlig uhyggeligt. Når rævene har parret sig, går der ca. 52 dage til hvalpene fødes. De fødes gerne i slutningen af marts eller i starten af april. Ca. 4 uger gamle kan man se hvalpene kigge op af graven for første gang. Anne Marie og jeg vil så vidt det er muligt være på pletten, når det sker, igen i vores "bil-skjul".

¹ FO-Aarhus, Frederiksgade 78 C, 8000 Aarhus C, mail:sp@fo-aarhus.dk